

Wageningen, 28 Juni 1953.

Aan de Heren ; *nr. Kan Bi. 2.*

mr. van Kaenolse Justitie

mr. Schobben Pau 2.

mr. Luithorst Komman

mr. Raas.

Betreft : regeling van het beroep tegen maatregelen, genomen krachtens de economische artikelen van het Verdrag tot instelling E.G.

Uitgangspunt van onze opdracht is de tweeledige conclusie van de Adviescommissie, a) dat de beslissing over duidelijke beleidsvragen niet moet berusten bij het Hof en b) dat de beroepsgronden van art. 43 niet voldoende houvast bieden voor de in de economische artikelen beoogde "beroepen".

Wordt de oplossing gezocht in een afzonderlijk beroepscollege voor de toepassing van dit hoofdstuk van het Verdrag, een commissie van economische experts, dan rijzen de volgende vragen :

1. Zal deze commissie een vast instituut der Gemeenschap zijn met periodiek benoemde leden of wordt ze ad hoc benoemd ter oplossing van een bepaald geschil?
2. Blijven naast artikel J ook de artikelen 41 e.v. op de economische artikelen van toepassing?
3. Geeft de commissie van experts een bindende beslissing (arbitrage)?

Ad 1. Mijn voorkeur gaat uit naar een ad hoc benoemde commissie. Aan een vast college zijn verschillende bezwaren verbonden. Het voornaamste is dat niet te voorzien valt bij welke geschillen zij zelve betrokken zullen zijn, terwijl het garanderen van hun onafhankelijkheid der Gemeenschap weer met een kostbaar stukje apparaat zou belasten.

Ad 2. Het is dunkt mij niet te verdedigen het Hof elke bevoegdheid ten aanzien van geschillen over de uitlegging of de toepassing van de economische artikelen te ontnemen. Het kunnen immers ook rechtsgeschillen zijn. De behandeling wordt dan echter gecompliceerd, indien bij een beroep zowel een der gronden van art. 43 als een andere motivering wordt aangevoerd.

Ad 3. Een speciale commissie van deskundigen kan er toe bijdragen, dat de sociale, economische en financiële aspecten van de voorgebrachte zaken beter tot hun recht komen. Toch blijven steekhoudende bezwaren aan te voeren tegen een stelsel, waarin bindende beleidsbeslissingen genomen kunnen worden door een college, dat geen politieke verantwoordelijkheid draagt.

Met het oog op de drie besproken punten gaan mijn gedachten uit naar een regeling, die materieel zou neerkomen op het volgende :

- a. Bezwaren ex art. E lid 2 en lid 3 en F lid 3 worden voorgebracht bij het Hof. Dit beoordeelt desgevorderd of het geval een geschil betreft, dat ingevolge art. 41 jo. art. 43 te zijner beslissing staat.
- b. Luidt het oordeel ontkennend of is geen geschil ex 41 jo. 43 gesteld, dan benoemt het Hof ten hoogste vier onafhankelijke deskundigen, die onder voorzitterschap van de President van het Hof een advies uitbrengen aan de Uitvoerende Raad terzake van bezwaren op de voet van art. E lid 3 en art. F lid 3 en aan partijen terzake van een bezwaar op de voet van art. E lid 2. Alleen in het laatste geval is het advies bindend.
- c. Ten aanzien van bezwaren op de voet van art. E lid 3 en F lid 3 beslist de Uitvoerende Raad. Wijkt hij af van het advies der commissie, dan behoeft hij daartoe een avis conforme met gequalificeerde meerderheid van de Raad van Ministers.

Het voorzitterschap van de President van het Hof lijkt mij gewenst, opdat geen voorzieningen worden aanbevolen, die in strijd zijn met het Verdrag, opdat een eventueel voorafgegangene beoordeling door het Hof door de commissie wordt gerespecteerd en opdat in gevallen van E lid 2 de beslissing aan de eisen die daaraan wat vorm en inhoud betreft gesteld mogen worden, voldoet. Het Hof kan ook minder dan vier deskundigen benoemen; het getal dient slechts om eventueel voor verschillende aspecten van de aanhangig gemaakte zaak ook verschillende deskundigen te kunnen aanwijzen. Aangezien de ingediende bezwaren zowel de gestie van de Uitvoerende Raad als die van een of meer der Staten-leden kunnen raken, verdient inschakeling van andere organen dan het Hof bij de benoeming der deskundigen geen aanbeveling. Wellicht is een wrakingsregeling nodig. Ik zou dit voorshands in het midden willen laten. De vraag is of voor een bezwaar op de voet van E lid 3 en F lid 3 gesteld moet worden, dat door de weigering of de voorwaarde de betrokken Staat ernstig wordt getroffen in belangen, welke bij uitsluiting aan zijn zorg zijn toevertrouwd.

Tenslotte dient m.i. art. F lid 3 onder b) nog te worden gewijzigd als gevolg van de verandering, welke de Adviescommissie aanbracht in het slot van lid 2. Het gestelde onder b) kan gelezen worden : "een voorwaarde als bedoeld in het voorgaande lid".

Is het, wanneer wij het over de materiële inhoud van art. J eens kunnen worden niet het beste, dat Buitenlandse Zaken de tekst opstelt en rondstuurt? Dat werkt administratief het snelst en belooft juridisch het beste resultaat.

T.à.v.

w.g. Samkalden